

Målnummer:	UM623-16	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2017-03-28		
Rubrik:	Vid bedömningen av om uppehållstillstånd bör beviljas en utlänning som gör gällande att han eller hon har sin försörjning ordnad på annat sätt än genom anställning måste en sammanvägning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet göras. Vid bedömningen måste alltid prövas om utlänningen tillhör den personkrets som omfattas av bestämmelsen. Kravet på ordnad försörjning innebär att utlänningen ska kunna visa dels att han eller hon kan tillgodose sina egna behov med god marginal, dels att försörjningen är varaktigt tryggad.		
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 5 kap. 3 a § första stycket 2 och tredje stycket 2 och 3 samt 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen (2005:716)• Artikel 8 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) (1994:1219)		
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• MIG 2008:24		

REFERAT

BH och QH, medborgare i Albanien, ansökte om asyl i Sverige år 1997. Ansökningarna avslogs och makarna avvisades till hemlandet.

Den 2 december 2010 ansökte makarna om uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning till sina vuxna barn med stöd av 5 kap. 3 a § första stycket 2 och tredje stycket 2 och 3 utlänningslagen (2005:716). Migrationsverket avslag ansökningarna. I samband med överklagandet av avslagsbesluten åberopade makarna bestämmelsen i 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen om uppehållstillstånd för dem som har sin försörjning ordnad som ytterligare grund för uppehållstillstånd. Migrationsdomstolen instämde i bedömningen beträffande uppehållstillstånd på grund av anknytning men återförvisade målet till Migrationsverket för en grundligare utredning i fråga om uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen. Migrationsverket avslag därefter ansökningarna även på denna grund. Makarna överklagade avslagsbesluten till migrationsdomstolen som avslag överklagandet.

Den 2 juli 2013 ansökte makarna på nytt om uppehållstillstånd i Sverige och åberopade som grund anknytning till sina vuxna barn och att de hade sin försörjning ordnad på annat sätt än genom anställning. Till stöd för ansökningarna anförde de bl.a. följande. De är pensionärer och innehar egna medel för sin försörjning som med god marginal överstiger vad de hade varit berättigade att få i försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen (2001:453). De är var för sig berättigade till statlig pension från Albanien om 137 amerikanska dollar (USD) i månaden. I november 2011 hade de cirka 50 000 USD på ett bankkonto i NGB Bank i Albanien. I samband med den tidigare processen i migrationsdomstolen tillförde de ytterligare besparingar om 50 000 USD till kontot. Det tillkommande beloppet härrörde från ett arv. Bankmedlen har numera överförts till ett sparkapitalkonto i Swedbank. Banktillgodohavandena i Swedbank uppgår till ca 1 139 000 kr. Utöver nämnda överföring från bankkontot i Albanien härrör 300 000 kr av beloppet från en försäljning av en fastighet i Albanien i juni 2013. De sålde fastigheten till sin dotter. Fastigheten har åsatts ett värde om ca 1 280 000 kr. Dottern ska betala köpeskillingen genom avbetalning under tre år. De har sålunda en fordran på henne om ca

980 000 kr. De har investerat en stor del av sin förmögenhet i en lägenhet och fastigheter i Albanien. De har för avsikt att avyttra dessa när de beviljats uppehållstillstånd i Sverige. Vidare uppbär de månatligen hyresintäkter om 300 euro eftersom de hyr ut en av fastigheterna.

Deras anknytning till Sverige är stark. Under perioden 1995–1999 var de bosatta i Sverige. Sedan dess har de regelbundet rest till Sverige för att besöka sina vuxna barn och barnbarn, som är svenska medborgare. För respektive vistelse har de beviljats visum om sex månader. BH förvärvade år 2011 en fjärdedel av sin sons bostadsrätt i Västra Frölunda. De bor i bostadsrätten när de är i Sverige och har för avsikt att ha sitt permanenta boende där när de beviljats uppehållstillstånd i Sverige.

Till stöd för sina ansökningar åberopade makarna bl.a. skriftlig bevisning bestående av överlåtelseavtal gällande en bostadsrätt, kontoutdrag från Swedbank, värderingsintyg för lägenhet och fastigheter i Albanien, hyreskontrakt, köpekontrakt avseende fastighetsförsäljning, uppgift om pension från Albanien samt intyg om internationell sjukvårdsförsäkring.

Migrationsverket avlog ansökningarna med motiveringen att det varken fanns förutsättningar att bevilja makarna uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 a § första stycket 2 och tredje stycket 2 och 3 utlänningslagen eller 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen. Beträffande 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen ansåg Migrationsverket att försörjningskravet i bestämmelsen inte var uppfyllt. Migrationsverket anförde i huvudsak följande. Vad gäller banktillgodohavandena har makarna inte förklarat varifrån de 50 000 USD som de hade på sitt bankkonto i Albanien i november 2011 härrör. Beträffande det tillkommande beloppet om 50 000 USD har makarna inte styrkt uppgifterna att det kommer från ett arv. Migrationsverket fann mot den bakgrunden att det fortfarande rådde oklarheter kring makarnas tillgångar. Vad gäller de 300 000kr som deras dotter överfört till bankkontot i Swedbank fann Migrationsverket att detta agerande med största sannolikhet har syftat till att underlätta för makarna att beviljas uppehållstillstånd. Migrationsverket fann vid en sammantagen bedömning att makarna inte hade visat att de har tillgångar i form av bankmedel. Tillgångarna i form av fastigheter i Albanien utgjorde inte disponibla medel och kunde därför enligt verket inte läggas till grund för bedömningen. Enbart makarnas pension och hyresintäkter var inte tillräckliga för att anse att makarnas försörjning var ordnad på annat sätt än genom anställning.

Makarna överklagade Migrationsverkets beslut till Förvaltningsrätten i Luleå, migrationsdomstolen, och anförde i huvudsak följande. Köpeskillingen för fastigheten som de har sålt till sin dotter är nu slutbetald. Behållningen på bankkontot i Swedbank uppgick därmed i september 2015 till drygt två miljoner kr. Vad gäller beloppet om 100 000 USD på bankkontot i Albanien härrör det från två fastighetsförsäljningar, den 1 april 2009 respektive den 2 december 2012. Fastigheterna har de fått i arv. Bostadsrätten i Västra Frölunda har sålts och BH äger numera en andel av ett hus i Torslanda. De avser att ha sitt permanenta boende i denna bostad när de beviljats uppehållstillstånd i Sverige.

Till stöd för sin talan åberopade makarna bl.a. överlåtelseavtal beträffande fastigheten i Sverige och fastigheterna i Albanien samt kontoutdrag och intyg från Swedbank.

Migrationsverket bestred bifall till överklagandet.

Migrationsdomstolen (2015-12-15, ordförande Larsson Nyberg samt tre nämndemän), avlog överklagandet. Vad gäller frågan om uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 a § första stycket 2 och tredje stycket 2 och 3 utlänningslagen instämde migrationsdomstolen i Migrationsverkets bedömning. Migrationsdomstolen fann vidare vid en sammantagen bedömning att det inte fanns tillräckliga skäl att bevilja makarna uppehållstillstånd med stöd av 5 kap.

5 § andra stycket utlänningslagen. I huvudsak angav migrationsdomstolen följande som skäl för sitt avgörande. Det är ostridigt att makarna har ett fastighetsinnehav i Sverige. Av utredningen i målet framkommer att makarna den 28 februari 2014 hade cirka 1,8 miljoner kr på ett konto i Swedbank. Beloppet på kontot uppgår numera till drygt två miljoner kr. En banktjänsteman har intygat att kontot är ett fritt och rörligt konto utan begränsningar vad gäller uttag. Makarna har därmed i drygt ett och ett halvt år haft cirka två miljoner kr i en svensk bank, på ett konto som de själva får anses förfoga över. Varifrån pengarna faktiskt kommer och om det är ett arv, fastighetsförsäljning eller andra medel anser migrationsdomstolen inte vara relevant för frågan i målet. Frågan är om makarna rent faktiskt förfogar över pengarna på bankkontot. Det bedömer migrationsdomstolen att de gör. Vidare framgår av handlingarna i målet att makarna erhåller pension från hemlandet. Likaså erhåller makarna hyresintäkter om 300 euro. Migrationsdomstolen bedömer att makarna i och med sitt Swedbankkonto samt övriga inkomster från hemlandet i form av pension och hyresintäkter har egna medel som överskrider riksnormen enligt socialtjänstlagen. Det får därmed anses visat att makarna har sin försörjning ordnad på det sätt som avses i 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen.

Migrationsdomstolen anförde vidare att den fråga som kvarstår att pröva är om det för makarna föreligger särskilda skäl för att de ska beviljas uppehållstillstånd, t.ex. någon form av anknytning, vilket också är en förutsättning för att uppehållstillstånd ska kunna ges. Makarnas vuxna barn med familjer är bosatta i Sverige. Detta innebär att makarna har en viss anknytning till Sverige. Vad gäller frågan om enbart anknytning till vuxna barn bosatta i Sverige ska kunna utgöra särskilda skäl för att bevilja uppehållstillstånd enligt 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen måste denna möjlighet ses som begränsad. Det kan inte ha varit lagstiftarens syfte att pensionärer med tillräckliga bankmedel och som äger fastighet i Sverige samt har vuxna barn som bor i Sverige generellt sett ska vara berättigade till uppehållstillstånd här i landet. Den omständigheten att makarnas vuxna barn är bosatta i Sverige kan alltså inte utgöra sådana särskilda skäl för att makarna ska beviljas uppehållstillstånd. Den omständigheten att makarna besökt Sverige och tillbringat viss tid i landet, oavsett om makarna vistats i Sverige i den omfattning som de påstått eller inte, föranleder inte heller att det kan anses föreligga särskilda skäl.

BH och QH överklagade domen och yrkade att Migrationsöverdomstolen, med ändring av migrationsdomstolens dom och Migrationsverkets beslut, skulle bifalla deras respektive ansökan om uppehållstillstånd. De anförde bl.a. följande.

Migrationsdomstolen har konstaterat att de uppfyller försörjningskravet och godtagit deras fastighetsinnehav i Sverige. Kvar återstår därmed enbart frågan om anknytningen till deras barn och barnbarn ska anses utgöra särskilda skäl, t.ex. "någon form av anknytning". Det är ovisst vilken betydelse detta uttryck i förarbetena rätteligen ska tillmätas. Uttryckets ordalydelse ger inte vid handen att det skulle vara fråga om ett krav på särskild anknytning. Sammantaget har de en stark anknytning till Sverige, varför det föreligger särskilda skäl att bevilja dem uppehållstillstånd.

Vid bedömningen av anknytningskravet måste, utöver umgänget mellan dem och deras två vuxna barn, även vikten av umgänge mellan dem och deras barnbarn tillmätas betydelse. Det föreligger starka familjeband mellan dem och deras barn och barnbarn. Det geografiska avståndet mellan Albanien och Sverige begränsar deras möjlighet att utöva ett familjeliv. Relationen mellan mor- och farföräldrar och barnbarn är viktig och en kontinuerlig kontakt med den äldre generationen av stor betydelse (se prop. 2005/06:99, s. 56 f.). Härutöver ska framhållas att artikel 8 i Europakonventionen innefattar en rätt för familjemedlemmar att, utan ingrepp från statens sida, leva tillsammans samt på andra sätt vidmakthålla och utveckla de ömsesidiga relationerna. I avgörandet Manuello och Nevi mot Italien, dom den 20 januari 2015, 107/10,

har slagits fast att familjeband mellan far- och morföräldrar och deras barnbarn, är en relation som omfattas av var och ens rätt till respekt för privat- och familjeliv. Deras anknytning till deras barnbarn, särskilt de minderåriga barnbarnen, ska därmed skyddas av artikel 8 i Europakonventionen.

Motivet bakom det upplättade kravet, från "synnerliga skäl" till "särskilda skäl", vid befintligt fastighetsinnehav var det internationella utbytet (SOU 1983:29 s. 158). Det kan ifrågasättas hur det internationella utbytet i praktiken ska kunna ske, om inte ens anknytning till barn och barnbarn anses uppfylla anknytningskravet.

Skälet till deras respektive ansökan om uppehållstillstånd är att de ska kunna vistas i Sverige varaktigt. Viseringsfriheten innebär inte att de har den möjligheten.

Till stöd för sin talan åberopade makarna fotografier, intyg från Stefans Buss AB, kontoutdrag från Swedbank och förnyade intyg om sjukvårdsförsäkringar.

Migrationsverket ansåg att överklagandet skulle avslås och anförde i huvudsak följande. Migrationsverket godtar att makarna har sin försörjning ordnad på det sätt som avses i 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen. Makarna har dock inte sådan anknytning till Sverige att uppehållstillstånd bör beviljas. I denna del instämmer Migrationsverket i migrationsdomstolens bedömning.

Omständigheterna i Europadomstolens avgörande *Manuello och Nevi mot Italien* är så olika omständigheterna i nu aktuellt mål att avgörandet saknar relevans för bedömningen. Artikel 8 i Europakonventionen innebär inte någon skyldighet för medlemsstaterna att respektera utlänningars önskan att utöva familjeliv i en viss stat (se t.ex. *I.A.A. m.fl. mot Förenade Kungariket*, dom den 31 mars 2016, 25960/13). Makarna är vidare viseringsfria till Sverige.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2017-03-28, Fridström, Briheim Fällman och Berselius, referent), yttrade:

1. Rättslig reglering

1.1 Uppehållstillstånd på grund av anknytning

I 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen finns bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av anknytning. Sedan den 20 juli 2016 gäller en tidsbegränsad lag som innehåller bestämmelser som begränsar möjligheten till uppehållstillstånd enligt utlänningslagen i vissa fall (lagen [2016:752] om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige). Den tidsbegränsade lagens bestämmelser är inte tillämpliga i nu aktuellt fall.

Uppehållstillstånd får ges till en utlänning som är nära anhörig till någon som är bosatt eller som har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige, om han eller hon har ingått i samma hushåll som den personen och det finns ett särskilt beroendeförhållande mellan släktingarna som fanns redan i hemlandet (5 kap. 3 a § första stycket 2 utlänningslagen).

När det finns synnerliga skäl får uppehållstillstånd också beviljas en utlänning som är anhörig till en utlänning som är flykting eller annan skyddsbehövande, eller på annat sätt har särskild anknytning till Sverige (5 kap. 3 a § tredje stycket 2 och 3 utlänningslagen).

1.2 Uppehållstillstånd på grund av arbete, utbildning på forskarnivå eller försörjning på annat sätt

Enligt 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen får uppehållstillstånd beviljas en utlänning som har sin försörjning ordnad på annat sätt än genom anställning. Om utlänningen ska bedriva näringsverksamhet ska han eller hon ha förmåga att bedriva den aktuella verksamheten.

1.3 Europakonventionen

Enligt artikel 8 i Europakonventionen har var och en rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens (8.1). Offentlig myndighet får inte inskränka åtnjutande av denna rättighet annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välstånd eller till förebyggande av oordning eller brott eller till skydd för hälsa eller moral eller för andra personers fri- och rättigheter (8.2). Europakonventionen är införlivad i svensk rätt och är därmed bindande för svenska myndigheter och domstolar. De rättigheter som kan härledas ur artikel 8 är enligt Europadomstolens praxis mindre långtgående när det gäller mer avlägsna familjerelationer än i fråga om förhållandet mellan föräldrar och minderåriga barn. Europakonventionen innehåller inte heller någon bestämmelse som förpliktar en konventionsstat att medge utlänningar inresa eller vistelse på dess territorium.

2. Tidigare praxis

Fram till juni 1981 beviljades som regel uppehållstillstånd för personer med försörjningen tryggad genom pension eller annars med egna medel. Det rörde sig i stor utsträckning om tyska medborgare som efter pensionering önskade bosätta sig permanent på sina fritidsfastigheter i Sverige. Undantagsvis kom det även att gälla yngre personer med egen förmögenhet och vanligen utan medföljande barn.

I juni 1981 beslöt dåvarande Statens invandrarverk att ändra praxis. Det bestämdes att uppehållstillstånd för personer med pension från hemlandet skulle beviljas endast om det fanns "synnerliga skäl", t.ex. någon form av anknytning till Sverige utöver eventuellt fastighetsinnehav.

Invandrapolitiska kommittén ansåg att praxis i fråga om pensionärer var alltför restriktiv och föreslog, med hänvisning till det internationella utbytet, en generösare tillämpning. Kommittén anförde bl.a. följande. Vi anser det motiverat med någon uppmjukning av nuvarande praxis så att tillstånd kan beviljas pensionärer och andra med försörjningen tryggad genom egna medel om det föreligger "särskilda skäl" utöver fastighetsinnehav, t.ex. någon form av anknytning. Det är fortfarande ett uttryck för att tillstånd bör beviljas endast i undantagsfall men innebär något mindre stränga krav än vad "synnerliga skäl" gör. (SOU 1983:29 s. 158.)

Det föredragande statsrådet anförde i den efterföljande propositionen att han delade kommitténs uppfattning att det i särskilda fall kunde finnas fog för en mera generös bedömning när det gäller inflyttning av utländska pensionärer som önskar att bosätta sig på sin fastighet i Sverige och som har sin försörjning tryggad (prop. 1983/84:144 s. 81 f.).

I förarbetena till nu gällande utlänningslag hänvisas till ovan redovisade förarbetsuttalanden (prop. 1983/84:144 s. 78 f. och 81 f.) och anges att det av dessa framgår att de personer som främst omfattas av 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen är egna företagare, fria yrkesutövare och pensionärer som önskar bosätta sig på sina fritidsfastigheter i Sverige (prop. 2004/05:170 s. 279).

Den tidigare praxisbildande myndigheten Utlänningsnämnden har i äldre vägledande beslut uttalat att när det gäller utländska pensionärer som har sin försörjning ordnad ska uppehållstillstånd endast beviljas i undantagsfall, när det finns särskilda skäl utöver fastighetsinnehav, t.ex. någon form av anknytning. Utlänningsnämnden har vidare uttalat att i fall avseende personer som uppbär pension men som saknar fastighet i Sverige ska tillämpningen vara mycket restriktiv och uppehållstillstånd beviljas endast när det finns synnerliga skäl för det. (UN 453-04 och UN 454-04.)

3. Vad målet gäller

I likhet med underinstanserna anser Migrationsöverdomstolen att det saknas

förutsättningar att bevilja makarna H uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 3 a § första stycket 2 och tredje stycket 2 och 3 utlänningslagen. I denna bedömning har artikel 8 i Europakonventionen beaktats. Frågan i målet är därför om det finns förutsättningar att bevilja makarna uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen.

4. Migrationsöverdomstolens bedömning

Bestämmelsen i 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen är fakultativ, dvs. uppehållstillstånd "får beviljas". Vid bedömningen av om en utlänning har sin försörjning ordnad måste alltid prövas om han eller hon tillhör den personkrets som är tänkt att omfattas av bestämmelsen. Dessutom ska en bedömning av samtliga relevanta omständigheter göras för att avgöra om utlänningen uppfyller kraven för att kunna beviljas uppehållstillstånd. Den bedömningen ska inkludera sådana omständigheter som är hänförliga till den i lagtexten angivna förutsättningen, nämligen att utlänningens försörjning ska vara ordnad på annat sätt än genom anställning. Migrationsöverdomstolen kan inte, som makarna H gör gällande, pröva enbart frågan om deras anknytning till barn och barnbarn kan anses utgöra särskilda skäl för att bevilja dem uppehållstillstånd i Sverige.

Vad gäller frågan om personkretstillhörigheten framgår det av ovan redovisade förarbetsuttalanden att det främst är egna företagare, fria yrkesutövare och pensionärer som önskar bosätta sig på sina fritidsfastigheter i Sverige som bestämmelsen är ämnad för (prop. 2004/05:170 s. 279). Vidare uttalas i förarbetena att det beträffande personer som har sin försörjning ordnad genom pension eller annars med egna medel utöver eventuellt fastighetsinnehav krävs särskilda skäl, t.ex. någon form av anknytning, för att uppehållstillstånd ska beviljas (SOU 1983:29 s. 158 och prop. 1983/84:144 s. 78 f.). Förarbetsuttalandena ger uttryck för restriktivitet i tillämpningen vad gäller denna personkategori.

Kravet på särskilda skäl, t.ex. någon form av anknytning, framgår inte av lagtexten och det finns anledning att tolka förarbetsuttalandena i denna del med viss försiktighet. Förarbetsuttalandena, som är av äldre datum, måste dessutom tolkas i ljuset av övriga tillståndsgrunder i den nu gällande migrationslagstiftningen. Bestämmelserna som reglerar möjligheten att få uppehållstillstånd på grund av anknytning är då av särskild betydelse.

Uppehållstillstånd på grund av anknytning regleras som redan nämnts i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen. Att 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen inte handlar om anknytning till familjemedlemmar framgår redan av bestämmelsens placering tillsammans med bestämmelser om uppehållstillstånd på grund av arbete m.m. En ansökan från en pensionär som åberopar anknytning till familjemedlemmar i Sverige eller annan särskild anknytning till Sverige som grund för uppehållstillstånd ska i första hand prövas enligt 5 kap. 3 a § utlänningslagen. Förarbetsuttalandena till bestämmelsen om ordnad försörjning som anger att det krävs särskilda skäl utöver fastighetsinnehav, t.ex. någon form av anknytning, för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas kan inte ges en sådan tolkning att bestämmelsen i praktiken utgör ett alternativ till bestämmelserna i 5 kap. 3 och 3 a §§ utlänningslagen. Det får tvärt om inte råda några tveksamheter om att det egentliga syftet med ansökan inte är ett försök att kringgå sistnämnda bestämmelser eller andra bestämmelser i utlänningslagen (jfr MIG 2008:24).

Med hänsyn till det anförda måste därför en sammanvägd bedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet göras vid en tillämpning av 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen. En sådan omständighet är syftet med ansökan.

Enligt Migrationsöverdomstolens mening framstår det som att det främsta syftet med BH:s och QH:s ansökningar om uppehållstillstånd i Sverige är att de önskar bosätta sig nära sina barn och barnbarn. De har också, vid flera

tillfällen, ansökt om uppehållstillstånd på grund av anknytning till dem. Av handlingarna i målet framgår att fastighetsinnehavet har tillkommit under senare år i samband med deras ansökningar om uppehållstillstånd. Vidare framgår att BH äger fastigheten tillsammans med sin son och dennes fru samt att ägandeandelen uppgår till en fjärdedel. Även om det inte ifrågasätts att makarna har för avsikt att bo i fastigheten om de skulle beviljas uppehållstillstånd i Sverige kan fastighetsinnehavet inte jämföras med den situationen som anges i förarbetena, dvs. att en pensionär som har en fritidsfastighet i Sverige önskar bosätta sig här i landet mer permanent.

Mot den bakgrunden, och även med beaktande av övriga omständigheter, skulle det kunna ifrågasättas om makarna H över huvud taget tillhör den personkrets som kan beviljas uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen.

När det gäller frågan om kravet på att försörjningen ska vara ordnad på annat sätt än genom anställning har detta inte närmare preciserats i lagens förarbeten. Som konstaterats är bestämmelsen avsedd att tillämpas på flera olika personkategorier. Det ligger i sakens natur att bedömningen av om försörjningen kan anses ordnad skiljer sig åt beroende på vilken personkategori som är aktuell. I avgörandet MIG 2008:24 har Migrationsöverdomstolen uttalat sig om vilka krav som gäller avseende egna företagare som önskar bedriva näringsverksamhet i Sverige. Dessa uttalanden saknar omedelbar relevans för andra personkategorier som omfattas av bestämmelsen, t.ex. pensionärer eller andra som kan ha sin försörjning ordnad med egna medel.

I utlänningslagen finns flera bestämmelser som innehåller försörjningskrav av olika slag (se bl.a. 3 a kap. 3 §, 5 kap. 3 b § och 5 a kap. 2 §). Riksnormen för försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen eller förbehållsbeloppet vid utmätning av lön enligt utsökningsbalken (7 kap. 5 §) är i regel utgångspunkten vid bedömningen av om försörjningskravet är uppfyllt i dessa fall. Förbehållsbeloppet ligger högre än riksnormen för försörjningsstöd och därmed också över den nivå som ska anses som en nedre gräns för en skälig levnadsnivå. Det innefattar alla normala levnadskostnader utom boendekostnad (prop. 1994/95:49 s. 60).

Gemensamt för försörjningskraven i de nu nämnda bestämmelserna är att de tar sikte på att de grundläggande behoven ska vara tillgodosedda. Vidare är det i flertalet fall fråga om försörjningsbehov av tillfällig art. Någon närmare vägledning kan därför inte hämtas från tillämpningen av dessa bestämmelser beträffande vilket försörjningskrav som ska gälla för den personkategori som nu är föremål för prövning.

Även om Migrationsöverdomstolen är av uppfattningen att kravet inte bör ställas för högt måste det finnas utrymme för oförutsedda utgifter och individuella förutsättningar, t.ex. hälsa och ålder. Vad som är en lämplig nivå får bestämmas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet men utgångspunkten bör enligt Migrationsöverdomstolens uppfattning vara att utlänningen ska ha möjlighet att med god marginal tillgodose sina egna behov.

Därutöver anser Migrationsöverdomstolen att det ligger i kravet på ordnad försörjning att det ska vara fråga om stabila försörjningsförhållanden. Försörjningen måste vara varaktigt tryggad. Hänsyn måste därför tas till vilken typ av försörjningsmedel det rör sig om. I normalfallet torde det röra sig om löpande inkomster, t.ex. pension. Det måste även ställas krav på att utlänningen rent faktiskt disponerar över de aktuella medlen och att medlens ursprung inte kan ifrågasättas, t.ex. måste det beaktas om det är fråga om lånade pengar, låsta tillgångar eller tillgångar som av andra skäl kan vara omtvistade. Vidare måste säkerställas att utlänningen inte har skulder som påverkar försörjningsförmågan. Bedömningen av om försörjningen kan anses ordnad får göras utifrån en sammanvägd bedömning av utlännings ekonomiska förhållanden.

Det är utlänningen som ska visa att förutsättningarna för uppehållstillstånd är uppfyllda. Eftersom det är fråga om sådana omständigheter som utlänningen normalt sett bör kunna belägga med skriftliga handlingar bör det också kunna ställas höga krav på bevisningen.

BH och QH har bl.a. uppgett att de uppbär månatlig pension från hemlandet om sammanlagt ca 2 500 kr, äger en bostadsrätt och fastigheter i Albanien som de avser att avyttra när de beviljats uppehållstillstånd i Sverige, har hyresintäkter om ca 3 000 kr per månad samt har banktillgodohavanden i Swedbank som uppgår till drygt två miljoner kr. Slutligen har de internationella sjukvårdsförsäkringar.

Utgångspunkten för bedömningen av om makarnas försörjning kan anses ordnad är, som konstaterats ovan, att de ska kunna tillgodose sina egna behov med god marginal och att försörjningen är varaktigt tryggad.

Makarnas pension utgör visserligen en stabil inkomstkälla men är inte ensam tillräcklig för att försörjningskravet ska anses uppfyllt. Tillgångarna i form av fastigheter i Albanien är inte disponibla medel och kan därför inte tillmätas någon avgörande betydelse vid bedömningen. Makarna har vidare inte visat att hyresintäkterna från dessa fastigheter är säkra över tid. När det gäller bankmedlen framgår det av handlingarna i målet att dessa till största del har tillfallit makarna under senare år i samband med deras ansökningar om uppehållstillstånd. Mer än hälften av bankmedlen härrör från deras dotter i form av betalning för ett fastighetsköp. Till detta kommer att det i målet saknas uppgifter om makarnas eventuella skulder och ekonomiska förhållanden i övrigt.

Dessa omständigheter innebär enligt Migrationsöverdomstolens bedömning att makarna inte har visat att de har sådana stabila försörjningsmedel att deras försörjning kan anses varaktigt tryggad. De har därmed inte sin försörjning ordnad på det sätt som krävs.

Sammanfattningsvis anser Migrationsöverdomstolen att BH och QH inte har visat att de uppfyller förutsättningarna för att beviljas uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 5 § andra stycket utlänningslagen. Deras överklagande ska därför avslås.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen avslår överklagandet.

Sökord:

Litteratur: Prop. 1983/84:144 s.78 f. och 81 f.; Prop. 2004/05:170 s. 279; SOU 1983:29 s. 158
